

REPUBLIKA CRNA GORA
MINISTARSTVO POLJOPRIVREDE,
ŠUMARSTVA I VODOPRIVREDE

amis

BILTEN

18 – 2006 Živa stoka

AGRARNI MARKETIŠKI INFORMACIONI SISTEM
CRNE GORE

27. jun 2006. Vol. 1, Broj 18

Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede Crne Gore

www.minpolj.vlada.cg.yu

Ponuda na stočnim pijacama	2
Pregled cijena žive stoke	3-7
Izgradnja i karakteristike objekata u govedarstvu	8-9

PONUĐA NA STOČNIM PIJACAMA

Sezonski karakter ponude na stočnim pijacama najviše je izražen u kategorijama: jagnjadi, jaradi, prasadi i izlučenih krava za klanje.

U junu već se koriste prirodne i vještačke livade za ishranu preživara (goveda, ovce i koze) pa je prisustvo ovih kategorija na pijacama slabije. Završetkom pašne sezone (oktobar) na pijacama se pojavljuje veći broj ovih vrsta stoke. Sezonski trend prodaje je negativna karakteristika sa stanovišta kontinuiranog snabdjevanja tržišta kao i nagomilavanja viška stočnog fonda za plasman u vrlo kratakom vremenskom roku.

U četvrtoj nedjelji juna ponuda na stočnim pijacama u Crnoj Gori bila je srednja do slaba što je karakteristično za ovaj period godine.

U Baru je ponuda bila mala i većina trgovina obavljena je na stočarskim farmama gdje su cijene nešto veće u odnosu na stočnu pijacu.

Podgoričku stočnu pijacu karakterisala je slaba ponuda sa blagim padom cijena. Visoke temperature su vjerovatno uticale na slabu ponudu.

U Nikšiću je slična situacija, takođe se veći dio prodaje obavio na farmama.

U Beranama je zavisno od kategorija ponuda bila srednja do dobra kao što je slučaj sa dvije kategorije teladi i priplodnih krava smeđe rase i meleza.

Bijelo Polje je imalo istu ponudu kao i prethodnih sedmica.

U Pljevljima je bio ponuđen mali broj kategorija stoke ali je unutar tih kategorija broj ponuđenih grla bio dobar.

REPUBLIKA CRNA GORA
MINISTARSTVO POLJOPRIVREDE,
ŠUMARSTVA I VODOPRIVREDE

IZVJEŠTAJ O CIJENAMA ŽIVE STOKE

Datum prikupljanja podataka: 21 - 27. 6. 2006. godine
Izveštaj sastavila: Služba za selekciju stoke RCG

	Stoka Rasa jm	Bar Stočna pijaca	Berane Stočna pijaca	Bijelo Polje Stočna pijaca	Nikšić Stočna pijaca	Pljevlja Stočna pijaca	Podgorica Stočna pijaca	Crna Gora
1	Telad 80-160 kg SIM kg	2.75 (2.60-2.90)	2.50 (2.50-2.70)	2.80 (2.20-2.70)	~	2.70 (2.70-2.80)	2.70 (2.60-2.70)	2.69 (2.52-2.76)
2	Telad 80-160 kg kg	~	2.50 (2.50-2.70)	2.70 (2.20-2.60)	3.00 (2.80-3.20)	2.60 (2.50-2.70)	2.90 (2.70-2.90)	2.74 (2.54-2.82)
3	Junad do 300 kg SIM kg	~	~	~	~	~	2.20 (2.00-2.20)	2.20 (2.00-2.20)
4	Junad do 300 kg kg	~	~	1.60 (1.50-1.70)	2.20 (2.00-2.40)	1.60 (1.50-1.70)	~	1.80 (1.67-1.93)
5	Junad preko 300 kg kg	~	~	1.50 (1.50-1.50)	1.80 (1.70-1.90)	~	2.30 (2.10-2.30)	1.87 (1.77-1.90)
6	Krave za klanje SIM kg	~	1.00 (0.80-1.00)	~	1.00 (0.90-1.10)	~	~	1.00 (0.85-1.05)
7	Krave za klanje kg	0.80 (0.80-0.80)	0.90 (0.80-1.00)	1.00 (0.90-1.10)	0.85 (0.70-1.00)	~	~	0.89 (0.80-0.98)
8	Prasad kg	~	2.80 (2.70-2.80)	3.00 (2.70-3.20)	3.30 (3.00-3.50)	~	3.10 (2.90-3.10)	3.05 (2.83-3.15)
9	Jagnjad kg	2.80 (2.60-3.00)	2.40 (2.40-2.40)	2.30 (2.00-2.40)	2.70 (2.50-3.00)	2.40 (2.30-2.40)	2.90 (2.60-3.00)	2.58 (2.40-2.70)
10	Šilježad kg	~	~	~	~	~	2.20 (2.20-2.30)	2.20 (2.20-2.30)
11	Ovce za klanje kg	~	2.00 (1.80-2.00)	~	1.50 (1.50-1.50)	~	1.80 (1.80-1.80)	1.77 (1.70-1.77)
12	Ovnovi kg	~	140.00 (140.00-140.00)	~	~	~	~	140.00 (140.00-140.00)
13	Jarad kg	2.90 (2.80-3.00)	2.50 (2.50-2.50)	~	~	~	3.30 (3.10-3.30)	2.90 (2.80-2.93)

	Stoka Rasa jm	Bar Stočna pijaca	Berane Stočna pijaca	Bijelo Polje Stočna pijaca	Nikšić Stočna pijaca	Pļevlja Stočna pijaca	Podgorica Stočna pijaca	Crna Gora
14	Priplodne ovce grlo	~	100.00 (100.00-140.00)	130.00 (120.00-140.00)	150.00 (130.00-160.00)	~	100.00 (80.00-100.00)	120.00 (107.50-135.00)
15	Priplodne koze grlo	~	80.00 (60.00-100.00)	~	160.00 (140.00-170.00)	~	80.00 (60.00-85.00)	106.67 (86.67-118.33)
16	Priplodne junice SIM grlo	~	700.00 (700.00-700.00)	~	~	~	~	700.00 (700.00-700.00)
17	Priplodne junice HF grlo	~	~	~	1,000.00 (800.00-1,200.00)	~	~	1,000.00 (800.00-1,200.00)
18	Priplodne junice Smeđa grlo	~	1,000.00 (750.00-1,000.00)	700.00 (600.00-800.00)	950.00 (800.00-1,100.00)	800.00 (700.00-1,000.00)	~	862.50 (712.50-975.00)
19	Priplodne junice Melez grlo	~	~	600.00 (500.00-700.00)	~	~	650.00 (580.00-650.00)	625.00 (540.00-675.00)
20	Priplodne krave HF grlo	850.00 (850.00-850.00)	~	800.00 (600.00-1,000.00)	1,100.00 (900.00-1,200.00)	~	850.00 (700.00-1,000.00)	900.00 (762.50-1,012.50)
21	Priplodne krave Smeđa grlo	~	900.00 (500.00-1,200.00)	800.00 (700.00-900.00)	~	1,000.00 (800.00-1,200.00)	~	900.00 (666.67-1,100.00)
22	Priplodne krave Melez grlo	~	900.00 (500.00-1,000.00)	700.00 (600.00-800.00)	600.00 (400.00-700.00)	~	600.00 (450.00-650.00)	700.00 (487.50-787.50)

*Kvalitet proizvoda je dobar ukoliko drugačije nije naznačeno

Cijene žive stoke - stočne pijače u Srbiji za period 19-25.06.2006. godine

Jedinica mere din/kg	Težina/ Rasa uzrast	Centralna Srbija												Vojvodina					Dominantna cena Srbija		
		Beograd	Obrenovac	Čačak	Kragujevac	Krajevo	Loznica	Niš - Beljin	Pirot	Požarevac	Smederevo	Vranje	Zajčar	Kikinda	Novi Sad	Pančevo	Sombor	S.Mitrovica		Subotica	Zrenjanin
Dviske	sve	140	---	130	120	160	---	---	---	---	---	---	---	---	---	130	---	110	---	---	130
Jagnjad	sve	180	170	150	170	180	190	200	195	180	210	160	---	---	---	140	180	180	180	---	180
Jarići	sve	150	150	140	160	150	150	160	160	130	170	140	---	---	---	---	180	170	180	---	150
Junad	do 300 kg HL	---	---	135	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	130	---	---	---
Junad	do 300 kg SM	150	---	145	132	---	140	145	140	---	145	150	---	---	---	---	---	150	---	---	150
Junad	>480 kg sve	140	---	140	150	130	130	140	---	---	140	140	---	---	---	---	---	150	---	135	140
Koze	sve	80	---	80	---	90	80	---	---	---	80	90	---	---	---	---	80	70	---	---	80
Krave za klanje	HL	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	60	---	70	---	---	80	---
Krave za klanje	SM	90	---	110	100	85	75	80	110	---	90	80	---	---	80	---	90	---	---	---	90
Krmače za klanje	>130 kg sve	---	90	70	75	---	60	---	---	65	---	80	---	---	---	---	60	---	---	---	60
Ovca	sve	110	110	110	100	110	100	90	110	100	90	80	---	---	65	90	80	---	---	---	110
Ovnovi za priplod	sve	150	---	120	120	150	---	---	---	110	120	---	---	---	---	---	150	---	---	---	150
Prasad do 15 kg	sve	140	140	130	---	---	140	160	---	120	160	140	---	---	140	160	160	120	120	160	140
Prasad do 25 kg	sve	130	140	120	120	---	130	160	---	110	130	140	---	---	130	160	150	100	100	140	130
Priplodne junice	sve	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	150	---	---	---	---	---	---
Priplodne krave	HL	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	150	---	---	---	---
Priplodne krave (din/grlu)	SM	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	150	---	---	---	---
Šilježad	sve	140	---	140	---	170	150	---	---	140	---	---	---	---	---	150	---	130	---	---	140
Telad	80-160 kg HL	---	---	230	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	230	230	180	---	---	---	230
Telad	80-160 kg SM	270	260	270	250	270	250	220	230	240	250	240	---	---	160	280	250	---	---	---	250
Tovljenici	80-130 kg sve	85	100	85	90	---	70	---	---	75	110	90	---	---	70	80	80	---	---	90	90
Tovljenici	>130 kg sve	80	100	70	80	---	65	---	---	70	90	80	---	---	80	80	75	---	---	80	80

Izvor: STIPS

Cijene su izražene u dinarima. (1Euro = 86 dinara)

Prikaz cijena (kn/kg) za grupu proizvoda - stoka,meso i prerađevine-stočni sajam

Prices for product group Hrvatska
u razdoblju od 12-06-2006 do 18-06-2006
(24.tj.2006.god)

uspoređeno s razdobljem
od 29-05-2006 do 04-06-2006 (22.tj.2006.god)

Proizvod	Tip	Cijena	Razl.
tele simental (80-160 kg)-calf .	1.Min	20.00	0.00
	2.Max	30.00	0.00
	Prosjek	23.44	0.16
tele holstajn (80-160kg)-calf .	1.Min	19.00	-1.00
	2.Max	23.00	1.00
	Prosjek	21.50	0.22
junica simental (za klanje)-heifer .	1.Min	10.00	0.00
	2.Max	13.00	0.00
	Prosjek	11.61	0.01
junica holstajn (za klanje)-heifer .	1.Min	10.00	0.00
	2.Max	10.00	-1.00
	Prosjek	10.00	-0.15
bik simental (>450kg)-beef .	1.Min	12.00	0.00
	2.Max	15.00	0.00
	Prosjek	12.84	0.12
bik holstajn (>450 kg)-beef .	1.Min	10.00	-1.00
	2.Max	11.00	0.00
	Prosjek	10.50	-0.50
bik holstajn (300-450 kg)-beef .	1.Min	10.00	-1.00
	2.Max	11.00	0.00
	Prosjek	10.50	-0.50
krava simental (za klanje)-cow .	1.Min	4.00	0.00
	2.Max	9.00	0.00
	Prosjek	6.04	-0.10
odojak (25-35 kg)-piglets .	1.Min	12.00	0.00
	2.Max	27.00	0.00
	Prosjek	15.57	-0.99
svinja (80-120 kg)-swine .	1.Min	8.00	0.00
	2.Max	14.00	0.00
	Prosjek	10.03	0.07
krmača (za klanje)-sow .	1.Min	5.00	0.00
	2.Max	9.00	0.00
	Prosjek	6.50	-0.18
janjad-lambs .	1.Min	18.00	0.00
	2.Max	29.00	0.00
	Prosjek	22.88	0.35
ovca (za klanje)-sheep .	1.Min	8.00	2.00
	2.Max	10.00	1.00
	Prosjek	8.38	1.17
jare-kid goat .	1.Min	21.00	-3.00
	2.Max	29.00	0.00
	Prosjek	25.43	-0.31
ždrijebe-foal .	1.Min	11.00	----
	2.Max	13.00	----
	Prosjek	12.00	----
konj-hors .	1.Min	10.00	----
	2.Max	10.00	----
	Prosjek	10.00	----

Izvor: TISUP

Cijene su izražene u kunama. (1Euro = 7,3 Kuna)

IZGRADNJA I KARAKTERISTIKE OBJEKATA U GOVEDARSTVU

Po ukupnim troškovima u govedarstvu vrijednost objekata i opreme zauzima veoma visok procenat. Pri odluci o izgradnji objekata u govedarstvu treba voditi računa o slijedećem:

- da izgradnja objekta bude što jeftinija i
- da objekti i oprema u najvećoj mjeri smanje troškove rada.

Pri izgradnji štale treba obratiti pažnju na sve činioce koji djeluju na stvaranje mikroklimе u njoj. Oni mogu biti mehanički, hemijski i klimatski. S obzirom na ovo veoma je bitno izvršiti pravilan odabir materijala koji će se koristiti za izgradnju štale.

Izgradnja temelja

Temelje je poželjno raditi od betona. Dubina temelja bi trebalo da bude 80 cm sa tim što je poželjno da se prvo uradi temeljna stopa sa visinom od 20 do 30 cm i širinom od 40 do 60 cm. Ispod stope treba da bude sloj šljunka da se beton ne bi miješao sa zemljom. Iznad stope se radi temelni zid koji bi trebao da bude na visini oko 30 do 50 cm iznad zemlje. Na temeljni zid je poželjno da se postavi armirani cerklaž. Preko temeljnog zida postavlja se hidroizolacija od raznih bitumenskih proizvoda. Obično se stavljaju dva premaza bitumena i jedan sloj term papira između njih i onda se nastavlja sa zidanjem zida štale.

Izgradnja poda

Jedan od osnovnih zahtjeva koji pod iziskuje je da bude 20 do 30 cm iznad nivoa terena oko štale. U štali razlikujemo dvije vrste poda i to:

- onaj na kome leži stoka i
- pod u hodnicima.

S obzirom da stoka najveći dio vremena provodi na ležištu ovaj dio treba da je najkvalitetniji. Ovaj dio se izgrađuje tako što se prvo skine površinski sloj zemlje i dobro nabije podloga. Na tako nabijenu zemlju stavlja se sloj tucanika i preko njega sloj lakog betona. Preko betona se stavlja bitumen i preko naliva toplotna obloga. Površina poda ne smije da upija vodu i ne smije da bude glatka. Površinski sloj je poželjno uraditi od materijala koji su dobri termo izolatori a preko staviti sloj specijalne gume.

U hodnicima pod se može raditi od betona.

Izgradnja zidova

Cilj je da zid bude što tanji, što bolji za izolaciju i što lakši. Od materijala za izgradnju zidova najbolja termička svojstva imaju blokovi od gas-betona, durisola, šuplji opekarski blokovi (giter blok). Ovi blokovi imaju i velike dimenzije pa se lako i brzo zidaju. Zid je poželjno malterisati a unutrašnju stranu na visini od 1,5 m poželjno je malterisati betonskim

malterom, da bi se lakše prali i dezinfikovali.

Kada se završi zid potrebno je na njemu postaviti armirani cerklaž u vidu prstena koji će ga povezati u konstruktivnom smislu.

Na zidovima treba ostaviti šupljine za vrata i prozore.

Kada se odlučimo o mjestu gdje će biti vrata u zidu ostavljamo šupljinu. Dimenzije vrata, u zavisnosti od veličine štale, bi trebalo da budu u visini 2,2 do 2,4 metra a u širini 1,3 do 1,5 metara.

U štalama je veoma bitno osvjetljenje a za ovo najveći značaj imaju prozori. Smatra se da je u štali za muzne krave optimalna količina svjetlosti kada je odnos prozora i površine poda 1:1,15 do 1,20 metara. Prozori se izgrađuju u obliku horizontalno postavljenih pravougaonika u gornjoj trećini zida. Kod manjih štala ugrađuju se prozori visine 50-60 cm a širine 80-100 cm, kod većih štala preporučuje se visina 80 cm a širina 120 cm. Postavljaju se na zidu sa prednje ili zadnje strane životinja.

Izgradnja tavanice i krova

Tavanica ima istu funkciju kao i zidovi a koristi se i za smještaj sijena. Treba da je urađena od kvalitetnog materijala i obavezno sa donje strane glatka da nebi upijala vlagu. Beton treba izbjegavati pri izgradnji tavanice a ukoliko je urađena kao betonska ploča na njoj treba obavezno ostaviti otvor za ventilaciju.

U zavisnosti od klime visina tavanice treba da je 2,30 do 2,40 m u hladnijim rejonima i 2,40 do 2,70 m u rejonima sa blažom klimom. Ova visina omogućava i da se obezbijedi optimalna kubatura štale po kravi koja u prosjeku treba da iznosi oko 18 m³. Na izbor krovne konstrukcije najviše utiče podneblje. Konstrukcija krova može biti od drveta, čelika ili betona sa ili bez »stolice« u zavisnosti od širine štale.

U višim predjelima gdje ima puno snijega pravi se strmiji krov sa nagibom do 45%, u nižim predjelima nagib se kreće od 10 do 30%. Kao materijal za pokrivanje koristi se lim, salonit, crijep, tegola i dr.